

ORANCIKİ

[Komünist Enternasyonalın organı] Türkiye Komünist Partisinin Merkez Organı

FAŞİZİMLE, İRTİCA'LA BOĞUŞAN KAHRAMAN İSPANYA PROLETARYASINA TÜRKİYE AMELESİNİN VE EMEKÇİ KİTLELERİNİN KIZIL KARDEŞ SELAMLARI !

Kahr olsun, İspanya halkını kana boğan ve halk cumhuriyetini yıkmaya uğraşan haydut faşist generaller! Kahrolsun Hitlerler! Gebersin Musuluni! Alman ve İtalyan faşistleri İspanya cumhuriyetinden kanlı ellerinizi çekin!

Yaşasın, İspanya proletaryasının ve emekçi kitlelerinin irticaa karşı yürüttükleri silâhli mücadele!

Kemâlistler, Faşist Alman Emperyalist Sermayesinin Türkiyeye Nufuzuna YOL Açıyorlar!

Dünya harbinin arifesinde ve ondan evvelki yıllarda emperyalist Alman sermayesi Türkiyeye eyiden eyiye girmiş bulunuyordu. Harp için de ise, Alman sermayesinin iktisadi ve siyasi nüfuz cephesi daha fazla arttı. Harptan sonra bu cephe bir sıranın uğradı. Almanya harp ta yenildi. Emperyalist Alman sermayesinin sömürge ve yarı sömürgeerdeki aktivitesi üstü.

Türkiyede millî kurtuluş hareketi başladı. Türkiyenin millî siyasi kurtuluşu hakkında ezrinin kanı pahasına alındı. Kemâlist burjuvazi üstün çıktı; diktatorasını amele sınıftan, emekçi köylü üğün ve fakir halk kitlelerinin üzerine kurdu. Kemâlist burjuvazi, demokratik halk inkılabına zorla karşı geldi. Bu suretle o, emperyalist sermayenin Türkiyeceki varını yoğunlaştırdı. Bu emperyalist sermayenin amacı ne idi. Bundan ötürü, diğerleri meydanında Alman sermayesinin de Türkiyeceki banka arı, şirketleri, imtiyazları v.s. yerinde ka'dı.

Alman sermayesi, harpten mağup ve kuvvetten düşük çıktığı için, bir aralık aktif rol oynamadı. Fakat Alman proletaryasının kana boğan faşistler bese geçtikten sonra iş taze oldu. Faşistler ve emperyalistler yeni bir dünya harbine hazırlanıyorlar. Bu harbin kundağlarında birisi Alman faşizmidir. Dünyaya kana boğmağa hazırlanan Alman faşistleri, emperyalist Alman sermayesinin eski sömür mehtaklarına yeniden girmeye, oradaki tepheplerini yeniden kuvvetlendirmeye koyuldular. Son zamanlarda emperyalist faşist Almanya kendisinin iktisadi ve siyasi nüfuzunu Türkiye ve Kemâlistler üzerinde artırmak için devamlı bir gayret gösteriyor. Kemâlistler, faşist Almanyanın bu meydanı açıyorlar.

Almanya ve Türkiye arasındaki alışverişler arttı. Haric ticaret e. Kemâlistler gündün güne Alman sermayesinin nüfuz kanısına güveniyorlar. 932 de Türkiye Almanyaya yaptığı ihracat, bütün Türkiye ihracatının ancak % 19 nu tutuyordu. 933 te bu rakam % 30 a çıktı. 934 te % 36,6 vardı. 935 te ise % 84,7 iyi buldu. Yani Türkiye'nin harice yaptığı bütün ihracatın hemen hemen yarısını Almanya yapıyor. Buna karşılık Türkiye'nin de Almanya'dan ithal ettiği arttı: 932 de 1860; Türkiye ithalatının ancak % 18 Almanya'dan; 933 te bu rakam % 37 iyi buldu.

Bu alışverişin asıl etkisi tarıf. Her şunu: Al-

TÜRKİYENİN EMEKÇİ KİTLELERİ İSPANYANIN İNKİLÂPÇI HALKİLE BERABERDİR!

Faşizm: harptir, açlıktır, koyu irtica'dır! Faşizm, halk demokrasisinin düşmanıdır. O, proletaryanın kudrumuş gözü kullı: hasmedir.

İspanyada mürteci'er, büyük toprak sahipleri, faşistler; manastirlerle, çiftliklerle emekçi köylüleri soyan papazlar, büyük kapitalistler İspanya halk cumhuriyetini ve demokrasisini yıkmaya çalışıyorlar. Alman ve İtalyan faşizmine satılmış haydut generaller, halk cephesini, hükümetini devirmek için ayaklandılar. Bu elleri kanlı cehaletler, İspanyanın inkılâpçı halk kitlelerini ezmeğe uğraşıyorlar.

Kadın - erkek bütün İspanya proletaryası, emekçi köylü kitleleri; şehirlerin köylere ezilen halk tabakaları ve inkılâpçı münnevverler irticaa, faşizme karşı silâha sarıldılar. Onlar, halk demokrasisini müdafiasına uğruna çarpşıyorlar. Onlar, faşistlere karşı erkekçe, kahramanca dövüşüyorlar. On ar, irtica ve faşizme karşı nasıl çarpşmak lazım geldiğini bütün dünya emekçilerine gösteriyorlar.

Yad ülkeleri soymak, istilâ e mek, sömürge haline sokmak hırsıyla tutuşan Alman ve İtalyan faşistleri İspanyanın inkılâpçı halk cumhuriyetini boğmak için katil haydut mürteci generallerine para ve silâh yardımı yapıyorlar. Alman ve İtalyan emperyalist faşist e İspanya topraklarını istilâ için vesile arıyorlar.

Türkiyenin emekçi halk kitleleri, siz istilâ, sizin de demek olduğuna gördünüz. Türkiye topraklarını istilâ emperyalist müdahalelerin ne olduğuna şahitlik ediyorunuz. Ameleler, inkılâpçı münnevverler, emekçi halk kitleleri; serbestliği, halk demokrasisini seven herkes - Alman ve İtalyan faşistlerinin İspanya halk cumhuriyetini boğmak için olan tephebaşlarını protesto edin!

Alman ve İtalyan seferat ve konsoloslukları önünde toplanın; haykırın:

Harp kundağları, inkılâpçı halk kitleleri İspanya cumhuriyetinden ellerinizi çekin!

Almanya, Türkiye'nin ihrac ettiği ürünün % 75 ni, ihracının % 61 ni. f adığın % 25 ni tütünü. % 24 nu alıyor. Meyve ihracatının % 30 u Almanya'dır.

Almanya bu mesele için neden Türkiye'den alıyor? Türkiye bu mahsuller ucuca odan mı? Hayır! Almanya bu mahsulleri dünya pazarlarındaki fiyatlarından daha pahalıya alıyorlar. Almanya'da yağ, et, yiyecek kıtlığı varken; halk bunları vesika ile alıyor; faşistler Almanyanın [Arka: 4 ü s. birinci sütünde]

Koparılan Yaygaralar Nenin Başına?

Türk burjuvazisi ve matbuatı „Türkiyede iş kuvveti kıtlığı var, kalkını arkasından iş ücretlerine saldırlıyorlar. Gazeteler son zamanlarda bir cıvırtı kopartılar: „içki buhranı var. Buna âdet eskî bir mahalle bekaçisi gibi haykırıyorlar. Gazeteler, kazık kadar hariflerle satırları bastılar: „Bütün dünya işsizlik, iş bulmak derdile kıvançtan... Türkiye'de işçi yokluğu, iş kuvvetinin eksikliği var. Buna sebep: bu yıl „umumi ziraat mıntakalarında mahsulün iyi olması, gimendifer hatlarının her tarafa yayılması, fabrikaların kuruluması, eski ve yeni madenlerin işletilmesi v.s...“ dir diyorlar. Bu yüzden „seyyar ve serbest işçiler muayyen iş yerlerine bağlandı“, söylüyorlar.

Kemâlist gazeteleride bu satırları okuyunca, Türkiyeyi göllük gültüstanlık görürsün. Ne işsizlik var ne seytan. Ne açlık var ve ne de sefalet.

Yukarıda tirnak içine koyduğumuz satırları 16 - 7 - 936 tarihli Tan gazetesinden aldık. Bu satırlar iri kalın hariflerle gazetesinin en görünen yerlerine basılmıştı. Fakat, Türkiye'de umumî işsizlik öyle büyük bir mızakkı, Tanın cüvalına sığmadı. Nitekim aynı gazetesinin 19 - 7 - 936 nüshasında bir köpçeye sıkıştırılan şu yazı vardı,

„Anadoluden birçok kimseler iş bulmak için şehrimize gelmekte ve bir müddet burada kaldıktan sonra iş bulamıyorlar; mesabediyeye baygırcılar memleketlerine gönderimeilerine istemektedir... Müracaatlar tevallî etmektedir... Belediye bütçesi müsait olmadıgından yardım yapılamıyor... Müracaatlarına mani olmak için, belediye karar alıyor. „Ani maksatla taşra belediyelerine de müracaat ederek lüzumsuz yere buraya kimsenin gönderilmemesi, istenmektedir.“

Ne oldu? İki gün evvel Türkiye'de işsizlik yoktu! İki gecedde bu seytanlar yerdem mi bitiriyor! Şehirbaz deşeneti bu cin erim kim istiyor! İda hem t g'alarla lirdenbire nasıl çıkardı? „seyyar işçi yığılı b'şadır. İşsizlik öyle iki gecedde doğmuş değıldir. Türkiye'de sürekli ve mübthiş bir işsizler ordusu vardır.“

Türkiyede eger bir yandan üç beş fabrika açılıyorsa, bir kaç maden işletilince, gimendifer yolları uzatılıncsa şâhr yandan da binlerce köylübir topraklarından ev ve bahçelerinden oluyolar. Ağır vergiler, borçlar, yoksulluklar, hastalıklar, hayat pahalılıkları içinde ezilen yoksul köylü kitleleri işsizler ordusunu deiduruyor. Halk fırtınası hükümeti emekçi halk [Devam: 2 s. 1 - 2 sütünde]

Koparılan Yaggaralar Nenin Başınıdır ? — Birinci sahifeden devamı —

kitlelerinin kötlülüğüne yürüttüğü siyasası ile ve iktisadi buhranın ağırlığını emekçi kitlelere ve aile sınıfına yüklemekle işsizler ordusunu durmadan kabarıyor. Egeer bazı bahalarda bir ilerleme varsa ekonominin bir çok ubelerinde de kırık vardır. Kırızın en belli beşli vaxtalarından birisi de işsizlik, açlık ve sefalettir. İş ücretlerinin düşmesidir.

„Mahsul eyi olmuş, muş. Bu söz de memleketin her tarafı için doğru değildir. Sonra, mahsul eyi olmasa bundan küçük müstahsil köylü faydalanmıyorki. Onun mahsulü çoktan bazarcuları tarafından kapatılmıştır. Aivte satışlarıyla onun mahsulü çoktan inçin alınmıştır. Tahsildarlar emekçiköşe binmiştir. İsta bu yüzden ki, daha ilk baharlarda ekim fiyatları düşmüştür. Tefeeli er, işçiler, baskılar tüccarları istedikleri ucuz fiyatlarla fakir köylünün mahsulünü kopardılar.

Şu halde gazete lerin koparıldıkları eyvriti-
nası iş yözü nedir? Dolap nenin üstüne döndü-
nüvör? Mesele pek açık ve basittir. Bir yan-
da Türkiye deki işsizliği maske etmek, öte yan-
da Adana nın kudaman çiftlik sahiplerine yardım etmek. Asıl gaye det: son aylar içinde Adana havâlisindeki mevsim amele işi için et-
herinde görünen köçük bir yitkisi için emekçi.
Ekinin gönlüğü azek yüklenen iş ücretlerinin
püşmüdü. (Türk sızı) gazete ler bunu açıklan
veççe laf ediyor. „Adana çiftçisini korkutan ve
düşündürten şey, ücret er artmasındır. İki
bühdenden beri hafızlar adı yürüdü. Şimdi
hafızlık amek efçisi 5 — 6 lira ve mektör ki,
geçen en eyi yıllarda bile bu yükle iş görü-
memişti. Anmada yükle iş (?). Bir defa
Türk sızı münaşşe yapıyor. Onun dedigini
kabul etmek ise, günde 16 saat çalışın bir
iş için mütteda 5 lira nedir? 16 saat demek, işi
iş gününde demek! Patronun gücünüyorlar. Çün
ki onlar iş için 15 — 20 kuruş veriyor ardi.
Şimdi iş ücret er ne küçük bir yükle iş ün-
e efçisi patronlara fiyat ar başadı. Gazete-
ler ve muayyen dev et aparatları h men işli-
yeşin geçeri. Etek eri tutarları an Adana va-
lisinin başkanı a tında nemen bir komisyon
kuruldu. Patron çiftçilerin oretlerine çare er
aramağı koyu diler.

Hakika en iş kuvveti azlığı mı var? A l-
ında mevsim amele iş ücretleri neden azek yük-
ledi? Anayısı her yıl 50 — 60 bin mevsim
amelesi gelir... Bu amele er luy mevsimden
evvel ge miş erdir. Yağmurun dolayısı ile ş
bulamamışlardır... Bir müddet a v-
re vakti geçirdikten sonra mem'eklerine dönmü-
ş erdir. (Bu satırar Tandem binmiştir).
Bu „savere... vakti geçirdikten sonra, nasıl ol-
muştu? Bunu da Orak Çekiçe bir ırgatın yazdı-
ğı mektupla anlatalım:

„Nik ak yağmuriar yağıyor. Yağmurlu
günlerde aya badavanda amele emin karında do-
yurmak ister mi! Bundan ötürü amele çiftlikler-
de barınmıyor. Şehre akın ediyor. Aman
şehri görmeyin, maşğ er. Türk sızı işsiz
yığınlar sokaklara dökülmüş. Mevsim ameleci
en ucuz ve ağır gibi bahalarda bile yalması-
cak kadar fakir. Bu zavallılar şehrin etrafında-
ki ağaçları diplerine sığınıyorlar. Sokakları
görmeyin; işsizler dileriyor. Polis sererlik ve
dilemçilikle mücadelede kanununa tabiki koyu-
du. Bu ameleler zorla şehrin bu-
dutlarında dışarı çıkarılıyor...
Şimdi zengin çiftçilere ucuz iş kuvveti te-

darık etmek için komisyon kuran bay vali ilk
baharda işsiz ameleyle karşı sererlik nizam-
zaması emeli tatbik ediyordu. Şimdi Adına h-
valisi de bol iş kuvveti bulunmasına bir se-
bep daha vardır. Hastalık. Bu yıl hastalık a-
fet hali ni almıştır. Gazete ler bunu tali bir se-
bep sayıyor ar. „Yine tali sebepler me anında
sıtmanın feza olmasa bir kısım amele işi geri
dönmeğe mecbur emişler, diyorlar. Bize gelen
ırgatın mektubunda ise şöyle deniyor:

„Dahşet! Sıtma amele eyi kırıyor. Dizante-
ri amele eyi mahv ediyor. Kıy yollarında, ağaç-
ların a tında amele er geberiyor. Bunlara hiç
kimse in bakmış yok. Hiç bir sıhhi yardım
yapılmıyor. Bu, ya nız bu yılın derdi değildir.
Kötü g da, az ye miye, uykusuzluk, çok çalış-
ma, künçü günce a gece krapandan yannak ve
domnak mevsim amelesini bitiriyor. Demek
sıtma tali ve yalı z bu yıla has bir şey değil-
dir. Sıtma sıteli, bakimsız mevsim amelesini
her yıl keniyor. Türk sızında şu satır er
vardır: „Bu yıl sıtma sağ me yüzde nekisi bu-
du. 12.431 sıtma vakti. Tatalı bu rakam tam
değ erdir. Yine falat çok şey eri ifade eder. Bu
yıl sıtma sağ me demekle sıtma sağ me nin her
sese mevcut ol duğu açık a itiraf ediyor.

Yukarıya köyde, umuz ve kalından da ge-
yet açık güdü yörük: tam kütüğü var, nası-
sahle ve „dâde ede. Tam teğine Türkiye de
develtil bir işsizlik vardır. Bu işsiz ar odusu
a feli bir durumdadır. O lara hiç bir yar-
dım yapılmıyor. O ların a tında, has a tında,
yerleşiklen barınıyor ar.

Türk sızı diyor ki: Orında Adana çiftçisi-
ni er çek erkiyüdüğü ve korkutan bir amele
me ele vardır. Etek, Çakır — ovada bir a-
mele meselesi var. Etek bütün Türkiye de mü-
hasır amele meselesi var! Fıkak patron arın
iş çek erkiyüdüğü de. Patron arın ha itmek
istedik eri işi meselesi isteak eri z: m işp
işçilerimin a tında çok bol ve çok ucuz iş
kuvveti lu muş. On ne âk mem'eket.

Türkiye de amele meselesinden ön safta
durma işi künçüdür. Yani çıkarı an kanun a
melemin könlüğü nedir. Bu kanunla amele er aktın
veççe inisi z bir soygusu tabii tutuluyor.
Amele er, bu kanuna karşı mücadelede geri
durmayacaktır. O, Türkiye Komünist Partisi-
nin eri südüğü iş kanunı için doğuyor.

Fabrikatörler, patronlar, çiftlik sahipleri
her sanadır iş ücretlerine sadıdırıyorlar. Kopa-
rı an bütün yaggaralar bu sadırığı maskele-
mek içindir. Amele er 5 saat iş yapıyor. İş ü-
cretleri mutlak artmışlardır. İhsanca yaygın-
ek kadır a g er iş ücretlerinin derisi tespit
eni mesi. İş güta ra, mevsim amelelerine sur-
atla zağak yardım yapılmamış. Doktor, ilaç iş-
tiyoruz. Türkiye ameleci, ırgatların yağmur
altırından, ağaç dip erinde gelermesine müsa-
de etmeyecektir. İşçiler, kepek çorbası ile
doyuru sanaz. Onlar günde 16 saat katıyem ede-
cektirler. Onlara yatacak ve istirahat ede-
cek yerler istiyoruz. Kurulan amele komisyo-
nuna emele muvababalarına münasab: işsizler
za maddeli ve saçık yardımı istiyoruz!

Ameleler, ırgatlar: Bu en iptidai hakla-
rın alınması için, savaşmak, durmadan sa-
vaymak gaitir. Savagın birinci şarti teşkilat-
lanmaktır. Teşkilatlar: meslek birlikleri ku-
run. Bu ağarda grevler, mümeşyeri yapın.
Keskün bir savaş olmadan hiç bir işteğimizi
kabul etilmeyecez.

✓ YOL KESMEK

...Tahsildarlar ekşiyar arı tek ide buğ adı-
lar. Yol am kesiyor ar. Kıy iler muayyen gün-
lerde pazara iner er. Tahsildarlar, yanlarında
ki jandarmalarıyla tola pus kurarlar. Ge en
köylüyü çevirirler „yol parası, diye bağırır-
lar. Bu nasra „mesim ol, el er yukarı, tehti-
dinden daha korkucuktur. Tahsildar yol a dikti-
ri. E inekle defterde yazın isimleri arı so-
rar. „Yol parası ne çek parayı, der. Köylü ş
üstü başı mükemmel ararır, Parası yoksa, e-
geği veya eynası alınır. Hiç bir şeyi yoksa,
kol arı te bağlarlar. İpe bağlanırlar dizi kul-
larında kaza merkezine sevk edilirler. Oradan da,
istenilen yerlere çalışmaya gönderilir... Oy e
baskılar olur ki, köylünün al eisi ondan ancak
bir kaç hafta sonra haber alabilir...

„Bu ne terroredir. Bu ne çeşit tazyiktir. Bu
ne biçim vergi tahsilidi.

Fakir halk artık daha fazla bu ağır vergi
yüklerini la dıramaz. Yol vergisini, mutarakki
vergi er şeklinde zenginlere yükletil nelidit.

GÖZCÜLER

...Yanında bir jandarma vardı. O da be-
nimle Bakırevre gidiyordu. Bir akrabama gü-
nem için, bizim köye uğrayacak tım. Yolumuz
Koz k köyünden geçiyordu. Kaya jirdik hiç
bir e keğ görünmüyordu. Sanki harp vardığı
yan z ihtiyar ar, çocuk ar ve kadın ar kımış-
tır. Tuhaf ma gitti. İhtiyar birisine sordum. „Bu-
na bu köyün e kanlıca yok mu? „İhtiyar kuy-
lak tazartıla bir hana ve bir de janda may-
baktı. „Siz kimsiniz? „diye vordum... Köylü
ve akraba arını sordüm. İhtiyar derin bir na-
fes a dı... „Çredim ki: Meğer bizi tahsildar
amış ar. Bundan bir kaç ay ev e tahsi dar
jandarması a köylü barmış. Yol parası için
2.0 kişiyi yakalamış gütümüş. Şimdi ke-
lüer köylün muayyen nokta arına gözçüler koymuş-
ar. Bir jandarma veya tahsildara benzer biri-
sini gördü er mi köye işaret veriyorlar. Vergi-
ye tahsi olan köylüler köyden kaçıyorlar...

Fakir köylü erin vergi borçları affedi-
melidir. Vergi borcundan yatan fakirler derhal
tahliye edilmelidir.

Tahsildarlar yolları kesemezler. Onlar,
köylere ve evlere basamazlar. Fakir halk gün-
lerce, aylarca aç ve perşan karakollarında, yo-
larda süründürülmez. Para tahsilidi için işçiler
ve fakir köylü lere işçkene yapılmaz. Kahr-
olsun Halk fırkası hükümetinin emekçi halkı
ezen vergi siyasası!

ORAK ÇEKİÇE YARDIM

...Biz partis iz ameleleriz. Orak Çekiçi
okuyoruz. Cna seviyoruz. Mücadelede bize
yol gösteriyor... Yardım makendile para toplad-
ık. Toplanan para 16 lira 70 kuruş tuttu. Bu
parayı aldığımız gazeteye yazın... Biz, bütün
amele ve emekçileri Orak Çekiçe yardımı ka-
ptırıyoruz...

Orak Çekiçi Sevenler...

KARA LİSTE

70 — NURET: Aysanarar çivi fal-
rakında çalışır. Rızeldir. Parası şimdiki. Elin-
ne geçen Orak Çekiçleri polise veran handir.
936 Mayıs teklifatinde polise yardım emişler.

Amele arkadaşlar: Hafta bastı yevmiyeler tam verilmedi mi, hep birden kişinin önüne yığılın! Yevmiyelerinizi almadan kasanın önünden çekilmeyin! Yevmiyeler verilmeden işe başlamayın; paraları almadan fabrikadan çıkmayın! Yevmiyelerin haftadan haftaya tam ve naktin verilmesi için savaştan geri durmayın!

CUMARTESİ GÜNLERİ İÇİN AMELE TAM YEVMIYE İSTİYOR.

Güya bir hafta tatili kanunu var. Amele cumartesi günleri saat 13 te paydos edecek. Fakat, kanun azrek ameleinin lehine olduğundan patronlar buna hiç riayet etmiyorlar. Ameleleri cumartesi günleri de aksamaya kadar işletiyorlar. Cumartesi günleri saat 13 te paydos vepanlarına işçiyi pazar günleri çalıştırıyorlar. Meselâ: Baltaaltı dokuma ve lastik fabrikası böyle yapıyor. Süreyya paşa fabrikası ise ne cumartesi ne pazar demiyor ameleleri işletiyor. Hemen hemen bütün dokuma fabrikaları bu kanunu hiçe sayıyorlar. Trikotaj atelyelerinde bu kanun âdetâ hükümdür.

Cumartesi günleri saat 13 te paydos yapan fabrikalarda, o günün geriye kalan saatlarını başka günlere ilâve ediyorlar. Bu ne rezalettir. Böyle olduktan sonra bu paydosun ve istirahatın ameleye ne fayda kalıyor, işin daha feci tarafı vardır. Bir çok işlemler amelelere cumartesi günü için yevmiye vermiyorlar. Böyle olduktan sonra buna hafta tatili kanunu üşeli de ameleleri cumartesi günleri badava işlemek kanunu, demek daha doğru olur. Artık bu kadar kaba haksızlığa amele daha fazla tahammül etmeyecektir.

Patronlar, bu kanuna nasıl aykırı gidebiliyorlar? Gidiyorlar ve buna cesaret ediyorlar. Çünkü, kaymakamı, polisi, belediyeyi satın almışlardır. Amele cesaretini yükseltti me hallâ! polisler içinin karşısına dikiliyor. Bu suretle patron, ameleleri zorla işletiyor.

...İn: te bütün işçileri ve bütün mağzaları çöktür... İnhisarlar idaresinin de bir bütün işleme deposu vardır. Burada ikizide yakın amele çalışıyor... Biz, bütün işçileri çok kötü bir vaziyeteyiz... Cumartesi gününe ait yevmiyelerimiz kesiliyor... Bu haksızlığın önünü geçmek için nereye bağ vurdukça hiç bir fayda çıkmadı... Diğer bütün depolarında da amele cumartesi günleri sabahın akşamına kadar çalıştırılmaktadır,...

Bu satırları 8 - 8 936 tarihli Son posta gazetesinde neşredilen bir ameleinin mektubundan aldık. Demek aşkıtan seçti inhisarlar idaresi ve patronlar ameleleri cumartesi günleri çalıştırıyorlar, yevmiye vermiyorlar ve hattâ tatili kanununu hiçe sayıyorlar. Ameleinin müraعاتlarına ise hiç bir maaş aldırış etmiyor. Böyle aşkıtar bir soygunun ancak Komünist burjuvazisine saltanat sürdüğü Türkiye'de rastgelisir.

Amele arkadaşları:

Cumartesi günleri saat 13 te paydos yapmak kanununu haklıdır. Hiç bir atelyede, hiç bir depoda, hiç bir fabrikada cumartesi günleri saat 13 ten sonra çalışmayın. Cumartesi günleri için tam yevmiye isteyin. Cumartesi günleri saat bir kadar olan yevmiyelerinizi kalıyen kesemeyiz. Bu haksızlığa karşı gelin. Hisap alırken bu yevmiyenin kesilmiş olmasına kasanın önünden kıpırdan ayrılmayın. Eğer amele hep beraber hareket edile. Yevmiyeler tam almadan dışarı çıkmayın. Cumartesi günleri saat 13 ten sonrasına için diğer günler çalışmayın. Bu satırlar diğer günlere

FABRIKA MI — YEDİ SEKİZ HASAN PAŞA KARAKOLU MU ?

Hakkını arayan ameleye yalnız karakol-larında değil fabrikalarda da dayak atılıyor. Patronlar ameleleri okadar bakkımsız ve kımsesiz buldular, istisrar hırsızlarını okadar arttırdılar ki, fabrikalarda dayak giriyor. Fabrikalarda amelelere cezaların envai tatbik ediliyor: Para cezası, dayak cezası, kovulmak cezası... Hele küfür, tahkir her dakikası için vardır.

Adananın dokuma fabrikalarında ameleye akla hayala gelmeyen para cezaları vurulur. Bu cezalar keyfi bir surette rast gele vurulur.

Millî mensucat fabrikası ameleleri yevmiyelerin geç verilmesini ve olur olmaz yere kesilen para cezalarını protestoyna kalktılar. Bunun üzerine patron işi zora bindirdi. Ameleleri yıldırarak makkadise işi dayaya bindirdi. En tabii haklarını aramağa kalkın bir amele, gizlice bir odaya çekiliyor ve ağzından burundan kanlar gelinceye kadar dövülüyor.

Geçenlerde, 12 yaşında bir işçi kızın eleri falakaya kondu ve tetvel tahtasile kaba-tildi. İdare memurlarından Talat, Sivassın Şarkışla kazasından Gemre mahiyesine tabi Deniz köyünden 336 doğumlu mühacir Nuri oğlu Cemâlî siddetle dövüldü. Amele kanları için de kaldı. Cemâlî dayak neticesi delirdi. Biriken yevmiyelerini istediği için bu vahşi terzora uğrayan amele Cemâlî deli ve yaralı olarak karşı dıparı atıldı. Hattâ yevmiyeleri bile verilmedi... Memur Talat işi ceza görmedi. Müddei umumilik, şikâyet vakı olduğu halde hiç bir takibat yapmadı....

Bu ne vahşet, bu ne zulümdür. Burası fabrikadır yoksa Yedi Sekiz Hasan paşa karakolu mudur !

Amele arkadaşları: Talat'ın derhal fabrikadan alınmasını ve tevkif edilmesini isteyin. Bu işte patronun da tecc ve edilmesini ayak dıreyin. Talat'ı kovmazarsa ona nükemmel bir emekçi dayış çekin. Patronun bu vahşi tevlidini fabrikada yzgatmayın. Müddei umumilikçe başvurun. Patron ve Talat hakkında takibat isteyin. Hükümet kapısına yığılın ! Siz Firavun göleleri değıştirmiş. Kudretinizi ve topluluğunuzu gösterin. Nümayiş yapın. İşletkenlere maruz ka-an Cemâlî fabrikasına tahminat vermesini, ona aylık bağlanmasını, biriken yevmiyelerini temamille tediye etmesini isteyin. Cemâlî tedavi ettirmek patronun boranadır.

İllave edilmez. Diğersine göleleri için tam yevmiye isteyin. Açıcına istirahat olamaz. Bu haklarınıza s'mak için ayak dıreyiz. Grev yapın. Teşkilatla hareket ederseniz bu en tabii hak arınız mükemmel alınacaktır.

TEFECİ — DİREKTÖR

... Adana Millî Mensucat fabrikası, ameleleri yevmiyelerini hiç bir zaman vaktrında ve tam olarak vermez. İşçilerin yevmiyeleri hafızlarca kasada kalır. Patron bu parayı işletir. Müdür bu paradan kâr çıkarır. Patron, yevmiyelerinin tediye müddetini uzatmak için bir tek söz söyleyebilir: kasada para yok... Amele fazla ayak dıreyince, kasadan ameleinin eline talonlar verilir. Bu talonlar, fabrikasının etrafında patronun himaye ettiği dükkânlarla, açılarda mu-teberdir. Fakat, ameleye karne değil her alışverişte geçer para lâzımdır. Paraya şiddetle ihtiyaç olan ameleler, aldıkları bu talonları % 10 la patronun bu adamlarına kırır-maktadırlar.

Geçenlerde ikinci direktör: "bu ne rezalettir. Ameleinin karnesini % 10 la kırsalara mäsude etmeyeceğiz (?)" diye bağırdı. Böyle bağırdı diye sakin bu adamın ameleleri düşündüğünü sanmayın. Bu ameleyi düşünen (!) direktör, aynı günde ustabaşlarını topladı ve onlara şu direktifi verdi: " Ameleleri söyleyin, bir daha karnelerinin o hilekâr heriflere kırılmalarını. Kasalarını amelelere her zaman açtık. Doğru bana gelinler. Ben % 5 le bu işi yaparım"

Hilekâr olmayan direktöre bakın. Madamki kasa amelelere açtık, neden yevmiyeler günü gününe verilmiyor. Mademki kasada her zaman para var, neden smeleinin eline para yerine talon veriliyor! Neden amele sürüm sürüldürülüyor! Mesale meydanada: Ameleleri bir kaç katlı soymak !...

Çıkardığı iş kanunu ile ameleinin haklarını değil, patronların istisrar çekilerini garanti altına alan Haik (ırkası hükümeti bütün cihazlarla patronların emrinde olduktan sonra patronlar neden böyle hareket etmesinler. Fakat amele haklarını korumak uğrunda savaştan geri durmayacaktır. O. T.K.P. nin ileri sürdüğü gerçek İŞ KANUNU işi sonuna kadar çarpacaktır. T.K.P. nin ileri sürdüğü İŞ KANUNUNDA şu maddeler vardır:

Madde 34 — İşçi ve müstahfillere ücret, memleketin içinde mecbur tedavül eden paradan verilir. İşçiyi ücret yerine yiyecek veya giyecek eşyası vermek suretille tediyeatta bulunmak yasaktır. Mal sahibine ait veya a-sun adamları tarafından idare olunan mağza ve dükkânlardan alış veriş etmek üzere, patronun ameleleri floride alacağı ücret karşılığında kredi alınmaz, makbuz, fiş, talon vermesi yasaktır . . .

Madde 35 — Amele ve müstahfillerin kendi veya silleleri ihtiyacı için alış veriş etmeler diye fabrikasının yanında veya içinde patron tarafından dükkân açılması veya açılması yasaktır. Bundan başka, patronun ameleleri tarafından bir kasasını muayyen bir yerde harcamaya mecbur etmesi şiddetle yasaktır.

**AMELE ARKADAŞLAR,
T.K.P. DAİMA SİZİ ÖNDERLİK
YAPACAKTIR! HAKLARINIZI
MÜDAFADA ONUN ETRAFINDA
DA TOPLANIN!**

Kemalistler, faşist Alman emperyalist sermayenin Türkiye'ye nüfuzuna yol açıyorlar!

yağ, süt yerine demir, çelik, balm — bir söke hem harp maddeleri — ocağınca neden böyle 6-8-10 tane alır? Emekçi halk nefes içinde — dirde olanı fuhuk ile mi boyluyorlar? Kat'iyen hayır! Yoksa Türkiye'nin emekçi halkını mı seviyorlar? Hiç bir zaman! Faşistlerin de ahlaklı; Kemalistleri kendilerine bendenekle işlerdir. Türkiye'deki nüfus cephelelerini arttırmak için dir. Kemâlist ihraçat tecirleri buna bağlı olarak gitmiyorlar. Çünkü, müstahil fakir köylüden ucuz ve yok pahasına aldıkları mahsulatları değil, bunları alıyorlar. Ama bu alış verişin neticesi, Alman faşizmi Türkiye'yi kendilerine süflü — rona bağlamış. Bunlar onlara yazı gelmiş. Onlar, Türkiye'nin iktisadî ve emekçi kitlelerini değil, cepçilerini düşüyorlar.

Almanya ile olan alış verişler şimdi hangi kurtarededir? „Taymis, gazetesinin 13.5.936 ta — rihli nüshasında çıkan bir yazıda şu satırlar vardır: „Almanya Türkiye'den 7 milyon isterling mal aldı ve Türkiye'ye 4 milyon isterlinglik malı — mayı mamulâtı sattı... Neticede Türkiye 3 milyon isterling alacaklı kaldı... Fakat Almanlar bu paranın yerine çün — üye teklif ediyorlar. „Bizden dışarıya valuta çıkarması yasak edildi, bunun yerine mal almaz... „Donmuş, kalımsı sermaye. İster — ler al ister almaz. Halk fırkası hükümeti ne güne duyor! İhracat tüccarlarını korumalı. Takas tukas edip bir şey yapmalı. Yapmağa da koyuldu. Deniz yolları idaresi hesabına Krup fabrikasına 6 vapur ismarlandı. Müdafâ vekâletini top ve saire alacak. Taahhütlere ana emsali alırlar. Teyyarlara alırlar. Alman sermayesi için hus — harici ticaretle iş görmüyorlar. O, Türkiye pazarlarına daha başka kollarla da bağlıdır. Bir sü — ü inşaattır, taahhütler, siparişler, alacaklar vev — cekiler vardır. Alman bankaları ve şirketleri Türkiye'ye sinke avılamıyor ya.

Faşist Almanya Türkiye ile alış verişini arttırdıkça dışlerini de göstermeğe ve Kemalistlere söz geçirmeğe başladı. Alman sefaretinin protestosu ile anti faşist neşriyat toplattırıldı. Gazetelerde: „Türkiye Sovyet Fransız paktına iştirak edecek, şayiaları çıkınca, Alman faşist gazeteleri ş: tehdidi yükseltti: „Sovyet Fransız paktı Almanyanın aleyhine çevirilmiş olduğundan... Türkiye Almanya ile ciddi bir anlaşmazlığa girmeğe asla cesaret edemez... „Eşveş gettikli Yunus Nadi 23.7.936 tarihli Cumhuriyet'te buna şu karşılık veriyor: „Almanya bizimle konuşan bir insan savasında silah arkadaşlığı yapmış bir millettir... Eski silah arkadaşımız... Almanyayı rencide etmek için bir sebep yoktur...

Evet, Yunus Nadi ve Kemalist burjuvazi Alman faşistlerini „incitmek, istemiyorlar. Evet onlar, bir avuç ihracat tecirlerinin kazançlarına zarar gelmesini hiç istemiyorlar. Evet onlar, Alman sermayesinin Türkiye'deki cephesine asla dokunmak istemiyorlar.

Fakat, Türkiye'nin emelini ve emekçi halk kitleleri Alman faşizminin Türkiye'ye usanan soyguncu kanı ellerine şifir darbe — or indirmek istiyor. Alman faşizmine karşı Türkiye proletaryasında Yunus Nadi nezaketi yoktur. Türkiye proletaryası ve emekçi halk kitleleri kanlı Alman faşizminin düşmanlarıdır. O, Alman proletaryasının silah arkadaşlarıdır!

Türkiye proletaryası, ihraçatçıdır. Lir veya Türk tuncularının memurları, hırsızları Türkiye'nin iktisadî faşizmi Almanya'ya peşpeş çekirmeyebilir. Bu uğrunda çetin bir savaş yürütmelidir.

3 000 DERECEDE YANIYORUZ!

... Paşabahçe'de bir cam fabrikası kuruldu. Fabrika baştan açığı yeni. Fakat emelini diledikleri için, köyde bir salon bile yoktur. Olmuş olsa da ne çıkar. Çünkü bu fabrikada emelinya yemek yemeyi ve diledikleri paydoru yoktur. Cehennem gibi yanan ocakların karşısında hiç mola vermeden 8 saat çalışıyorlar. İşçiler ayak gücü taşlarının başında, ocakların karşısında yemelikleri tükün — ler... İşten ayrılıp henefe gitmeğe bile mü — ade edilmez. Sonra, fabrikada eyi işlecek ocak — ok su yoktur. Halbuki, fırınların önünde ka — varılma işleri birer inbik gibidirler.

Bu ağır işte bir emele ancak bir hafta dayanabilirler. Bu şerait altında sağlam b — n — yeli bir işçi bile bir hafta çalıştı mı onbeş gün kendine gelemiyor. Yavmiyeleri 40 — 60 kuruştur. Fabrikada emelinya pek kaba muame — le ediliyor. Küstahaça kurumuş bir disiplin vardır. Amelinen en ufak bir isteği bile hakare — tle, tehditle mukabele görür. Amelinen it — razalarına daıma şu cevap verilir:

„İstersem çalı, fazla lab istersem. Çek — t — rabanı. Kapuda iş bekleyen çöök... „Ha — kikatın şyle. Bu cehenneme atılmak için ka — puda aç ve işsizler çok. Türkiye'ye her iste — lduğu gibi, bu cehenneme bile iltimasla giriliyor.

Fabrikanın etrafında, direktör ve idare memurları için her türlü istirahat tesisi var. Onlar, fabrikanın avlusunda açık hava — da tenis oynarken, fabrikanın alt olduğu banka sirtımından çayır çayır para kaza — rırken, bir işçiler 3000 derecede yanıyor — ruz!

„SEDENKO“ TÜTÜN DEPOSU AMELELERİNİN İSTEKLERİ!

Sedenko bir beyaz Rustur. Amelinye do — muzuna istilam eder. Onun deposunda, 50 erkek ve 20 kadın çalışıyor. Bu depoda tütün yaprakları iki çeşit işleniyor: Birisi „Tonga“ ötekisi „Sandık“ işidir. Tonga çalınanlar 70 kuruş alır. Sandık işinde ise yavmiyeleri 110 kuruştur.

Sedenko, işe aldığı ameleleri evvelâ „ton — ga“ işine „koyuyor. Bir hafta işçileri „ton — ga“ işinde işlettikten sonra, bunları aynı yavmiye ile (yani 70 kuruşa) „sandık“ işinde çalış — tırmağa başlıyor. Şimdi, depoda aynı işte çal — ılan amelelerin bir kısmına 70 ve bir kısmına da 110 kuruş veriyor.

„Bundan başka, iş günü 10 saatdır. Çalı — rken paneceler hiç açılmıyor. Günde bir kaç emele beşliyor. İşçeki eyi su yoktur. Öğle paydosu yarım saatdir. Yemek yiyecek bir yer yoktur... Amele paydosu yemek de — ğil — sanlı dayak yiyor. Bis lokmaları çıpa — mayıs, ayak gücü girtliğimize tularız. Çünk — ü vakit dar... „

Amele arkadaşları: Depoda hepimizi iş — lendiren şu istekler vardır.

1 — Aynı işe aynı ücretin verilmesi. Aynı işte iki farklı yavmiye olması. Sandık işinde çalıştırlıpta 70 kuruş alınların yavmiyeleri mullaka 110 kuruşa çı — karmalıdır.

BİR JAPON ASKERİNİN MEKTUBU

Bir okurumuz soruyor: (Mançuri'de „Ay — dular, diye yanıyorlar, bunlar kimlerdir?) . Bu vesile ile, Japonların Mançuri'deki işgal — educe askerlerinin birinin „Voye ot çayna — „ yani, Çin'in sool — gusineine yazdığı bir mektubu aşağıya koyuyoruz.

„Mançuri'ni işgalindenberi geçen yıllar — çinde Japon ordusu „haydut, denilen çeteleri temizleyemedi. İşin gereği, bu haydutlar: gayri memnun ve türlü çeşit idâhlarla mü — haseb Mançuri köylüleridir. Köylülerin mem — nuniyetliliklerini onlamak çok değildir. Japon — ların Mançuriyi işgalinden sonra bu köylü — lerin durumu daha fazla fesholmüştür. Onlar, an — nememek bir hayata yaradılmadılar. Yalnız ve aç kalan köylüler, bütün köyüne, çetelere ha — tırlıyor. Son zamanlarda çetelerin sayısı kur — velle arttı. Çeteler Mançurinin her tarafına yayılmışlardır. Çetelerin arasında, muhtes — mancu ordusuna mensup pek çok övât vardır. Muntazam ordunun içinde çetelerin adamları doludur. Bundan ötürü, çeteler hemem her — an — man tenkile çıkan hükümet kuvvetlerinin ne — rive verdiklerini evveliden haber alırlar.

Japon askeri kuvvetleri, Mançuri köylü — lerini zorla topraklarından kovuyorlar. Bu yer — leri Japon askeri çöçmenlere atıyorlar. Japon askerlerinin ayak bastığı yerlerde hemem mem — nuniyetlilik başverir. Ükenin muhtelif ma — takalarında hakiki köylü isyanları petiyor...

... Şöye bir vak'a oldu. Mezrefemin ce — telere karşı micede'eyi sevk edilmişti. Kâye vardı. Köylüler bizi güler yüzle karşıladılar. Evler millî Japon bayraklarıyla süslenmişti. Gö — rünçte, otalık sıkıduktu. Gece, mezrefe yat — tıktan sonra, köylüler bütün köye dört yan — dan ateş verdiler. Mezrefemin yarısı kırıldı...

Esir düşen çeteleri çok gördük. Onlar, hattâ gülm karşısında bile büyük bir cesaret gösteriyorlar. Biz, onların bu kahramanlık — ları karşısında asanlıyoruz...

„Son zamanlarda Mançuri ordusunda bir — sü isyanlar oldu. Hattâ, çetelerin imhası için sevk edilen mezrefe'erin bütün olduğu gidi — celere katildikleri seyrek değildir...

Japon ordusunun içinde de memnuniyet — sizlik vak'aları aç değildir... Japon ordusun — daki askarlar, 1905 teki Japon askerlerine pek — az benzer... „

Orduda anti militarist ruh artıyor. Benim gibi, daha pek çokları ve Mançuralı harde — rlerimiz harp teşhikine karşı savaşta hazırlı Artık tüklerimizi kimlere çevirmemiş lâzım geldiğini kavriyoruz... „

2 — Günde 8 saat çalışmak. Hervez ve zi — tohile behir işinde bir inşaa 8 saatın fazla duramaz.

3 — Bir saat öğle paydosu. Vuodun diledi — meki için bu mullaka şarttır.

4 — Paneceler, ara ara günde bir saat açılma — lıdır. Nefes almamız insan yapamaz.

5 — Sedenko size eyi işçeki su ve temiz maşrabalar tedarik etmeğe mecburdur.

6 — Mola zamanında oturacak, dinlene dia — lone temiz yemek yiyecek mezzan ve te — b — melce olan yer isteyin.

Bu isteklerimizin yerine getirilmesi için hiç bir şeyden çekilmeyin. Tepli haraket eder — emiz ve haklarımızı muhalekat etmemiz. Bu vesile bütün diğer depoların amelelerine de ayk olunuz.

Arzu edenler Kabul edilebilir...